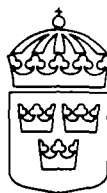

Regeringens proposition 1994/95:82

Ändring i lagen (1992:701) om Konungariket
Sveriges stadshypotekskassa, m.m.

Prop.
1994/95:82

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 oktober 1994

Ingvar Carlsson

Jan Nygren
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Konungariket Sveriges stadshypotekskassa under vissa förutsättningar skall ha rätt att låna upp medel även efter utgången av år 1994.

I propositionen föreslås vidare att Landshypotek Aktiebolag skall — till följd av ombildningen av landshypoteksinstitutionerna — omfattas av statens åtagande att banker och vissa andra kreditinstitut med statlig anknytning skall kunna fullgöra sina förpliktelser i rätt tid.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	3
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa	3
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut	5
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Stadshypotekskassans upplåning	6
4.1	Bakgrund	6
4.2	Stadshypotekskassans och Stadshypotek AB:s framställan	8
4.3	Bör stadshypotekskassan få rätt till upplåning även efter år 1994?	9
5	Landshypotek AB och det statliga bankstödet	12
6	Författningskommentarer	13
6.1	Lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa	13
6.2	Lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut	13
Bilaga 1	Stadshypoteks framställan	14
Bilaga 2	Remissammanställning och minnesanteckningar från den 23 september 1994	21

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

- lag om ändring i lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa samt

- lag om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Konungariket Sveriges stadshypotekskassa har till uppgift att fullfölja den ombildning som följer av regeringens beslut enligt lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen. Kassan skall

1. äga och förvalta aktier i *det aktiebolag som har övertagit kassans rörelse,*

2. till utgången av år 1994 låna upp och till aktiebolaget låna ut medel som bolaget behöver för sin rörelse,

3. förvalta kassans fordringar på *aktiebolaget* och kassans skulder samt

4. ombesörja att regionala länstagarstämmor samt ombudsstämma kommer till stånd.

1. äga och förvalta aktier i *Stadshypotek Aktiebolag,*

2. till och med den 31 juli 1997 låna upp medel genom utgivande av obligationer i obligationslån som har lagts upp före utgången av 1994, i den omfattning och under de förutsättningar som föreskrivs av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer,

3. till *Stadshypotek Aktiebolag* låna ut medel som bolaget behöver för sin rörelse,

4. förvalta kassans fordringar på *Stadshypotek Aktiebolag* och kassans skulder samt

5. ombesörja att regionala länstagarstämmor samt ombudsstämma kommer till stånd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut Prop. 1994/95:82

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Stöd kan lämnas till

1. banker med svensk oktroj och deras dotterföretag, 2. följande kreditinstitut med statlig anknytning: Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Stadshypotek Aktiebolag, Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan, Aktiebolaget Svensk Exportkredit, Aktiebolaget Industrikredit, Lantbrukskredit Aktiebolag och Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB, och 3. företag som har inrättats av ett stödberättigat institut som ett led i en rekonstruktion.	2. följande kreditinstitut med statlig anknytning: Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Stadshypotek Aktiebolag, Sveriges allmänna hypoteksbank, <i>Landshypotek Aktiebolag</i>, Svenska skeppshypotekskassan, Aktiebolaget Svensk Exportkredit, Aktiebolaget Industrikredit, Lantbrukskredit Aktiebolag och Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB, och

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995

Konungariket Sveriges stadshypotekskassa (kassan) har enligt lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa (kassalagen) rätt att till utgången av år 1994 låna upp och till ett av kassan ägt kreditaktiebolag (Stadshypotek AB) låna ut medel som bolaget behöver för sin rörelse. Kassan och Stadshypotek AB (bolaget) har i en gemensam framställning till regeringen den 7 september 1994 hemställt att kassan skall få bedriva upplåning även efter 1994 års utgång, se *bilaga 1*. Framställningen har remissbehandlats. En remissammanställning har upprättats, se *bilaga 2*. Remissinstanserna har också fått tillfälle att framföra synpunkter på framställningen vid ett remissmöte den 23 september 1994. Närvarande vid remissmötet var representanter för Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Sveriges Försäkringsförbund samt kassan och bolaget. Minnesanteckningar från remissmötet har fogats till remissammanställningen.

I lagstiftningsärendet behandlas också frågan om Landshypotek AB skall omfattas av lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut. Denna fråga har tidigare berörts i lagstiftningsärendet om ombildningen av landshypotek samt inför regeringens proposition om åtgärder för att stärka det finansiella systemet (prop. 1993/94:216 resp. 1992/93:135).

4 Stadshypotekskassans upplåning

4.1 Bakgrund

Stadshypotek bildades år 1909 med statsmakternas stöd för att komma till rätta med bristen på kapital som då rådde i bl.a. bostadssektorn. Som säkerhet för kassans förbindelser har staten ställt en garanti, grundfonden. Den statliga garantin var en förutsättning för kassans upplåning på den europeiska kapitalmarknaden och utgjordes t.o.m. 1966 av statsobligationer som tillhandahölls av riksgäldsfullmäktige. Obligationerna var emellertid statens egendom och kassan erhöll ingen avkastning. Numera utgörs den av en av Riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse.

Stadshypoteks verksamhet reglerades före den 1 januari 1993 av lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar. Organisationen bestod då av stadshypotekskassan, som var det centrala organ som svarade för upplåningen, samt 20 stadshypoteksföreningar, vilka svarade för utlåningen. Stadshypoteksföreningarnas låntagare var också medlemmar i respektive förening. På den årliga föreningsstämman valde medlemmarna en föreningsstyrelse; en ledamot i varje styrelse utsågs dock av kassan. Av kassans tio styrelseledamöter utsågs tre av av regeringen och sex av stadshypoteksföreningarna. Styrelsen utsåg VD som också var styrelseledamot.

I propositionen 1990/91:190 om ombildning av stadshypotek föreslog den förra socialdemokratiska regeringen att den organisationsform som tidigare gällt för Stadshypotek skulle överges. Skälen var i huvudsak följande. De anledningar som tidigare fanns för staten att i fördelningssyfte och på ett specialiserat sätt ställa garantier till institut inom olika sektorer på kreditmarknaden fanns, efter det att kreditmarknaden avreglerats, inte längre kvar. Denna avreglering hade också medfört att frågan om konkurrensneutralitet mellan kreditinstitutet kommit i förgrunden. Det statliga garantiåtagandet som grundfonden innebar kunde inte anses förenligt med statens uppgift att skapa lika förutsättningar för kreditmarknadens aktörer. Grundfonden borde därför avvecklas. Eftersom stadshypoteksinstitutionen saknade egentlig ägare kunde det uppstå problem att vid exempelvis kapitaltäckningsbehov attrahera nytt riskkapital. I propositionen föreslogs också att kassan, i samband med ombildningen, skulle ställa ut en revers på 5 miljarder kronor. Anledningen härtill var att staten genom grundfonden och gynnsamma skatteregler hade bidragit till uppbyggandet av stadshypoteks eget kapital. Propositionen drogs emellertid tillbaka av den tillträdande borgerliga regeringen. Våren 1992 återkom denna regering med en ny proposition (prop. 1991/92:119) som skilde sig från den förra bl.a. genom att kassan inte längre skulle behöva ställa ut någon revers till staten. I stället föreslogs att stadshypoteks låntagare skulle få delta i en nyemission på fördelaktiga villkor så att låntagarkollektivet efter ombildningen skulle äga 55 % av bolagets kapital. Därigenom överförs en betydande del av kassans och föreningarnas förmögenhet till dem som får tilldelning av aktier. Propositionen, som i övrigt i allt väsentligt överensstämde med det tidigare förslaget, antogs av riksdagen genom bl.a. lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen (ombildningslagen).

Ombildningsfasen ansågs vara en mycket ömtålig period för verksamheten. Eftersom bolaget inte kommer att ha någon grundfond som extra säkerhet för sina emitterade obligationer kunde det befaras att bolaget skulle anses ha sämre kreditvärdighet (rating) än kassan. På grund härav föreskrevs i stadshypotekslagen att kassan skulle få fortsätta att bedriva upplåning under en övergångstid. Under denna tid skulle bolaget främst genom en nyemission ha hunnit att etablera en tillräckligt stark kapitalbas för att helt på egna meriter kunna försvara den rating som kassan kunnat åtnjuta. Övergångstiden begränsades till att avse tiden fram till utgången av år 1994, bl. a. med hänsyn till Sveriges anpassning till EG (se prop 1991/92:119 s 48).

Låneskulden, som i huvudsak består av obligations- och certifikatupplåning, skall alltså ligga kvar i kassan och avvecklas där allteftersom skulderna förfaller till betalning. I propositionen 1991/92:119 anfördes att kassan borde avvecklas i ett perspektiv av högst tio år. Det förutsattes vidare att grundfonden skulle kunna trappas ned vartefter låneskulden förföll.

Kassan och föreningarna har numera enligt ombildningslagen fusionerats genom att föreningarna har upplösts utan likvidation och föreningarnas

tillgångar och skulder övertagits av kassan. Vidare har kassan efter fusionen överlåtit rörelsen, utom låneskulden, till ett för ändamålet bildat aktiebolag (Stadshypotek AB).

Enligt 5 § lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa (kassalagen) meddelar regeringen eller, efter regeringens bestämmande, Riksgäldskontoret föreskrifter om grundfondens storlek samt om de villkor i fråga om avgift och i övrigt som skall gälla för grundfonden. Enligt 6 § samma lag får kassans sammanlagda låneskulder inte uppgå till mer än tio gånger summan av grundfonden och kassans egna fonder. Kassans upplåningsmöjligheter står därmed i direkt relation till grundfondens storlek. Grundfonden får tas i anspråk när kassan trätt i likvidation om det saknas andra tillgångar som svarar för kassans förpliktelser. I förordningen (1992:1124) med reglemente för Konungariket Sveriges stadshypotekskassa (reglementet) föreskrivs att grundfonden tills vidare uppgår till 27 miljarder kronor. Den årliga avgift som kassan har att betala till staten för grundfonden uppgår enligt reglementet till 0,33 procent av grundfondens belopp.

4.2 Stadshypotekskassans och Stadshypotek AB:s framställan

Av kassans och bolagets gemensamma framställning framgår bland annat följande. Kassan har sedan juni 1993 övergått till upplåning genom s.k. benchmarklån, vilket innebär att kassan emitterar mycket stora, femåriga obligationslån med en försäljningsperiod om cirka nio månader. Dessa lån används för att finansiera bolagets femårsutlåning. Genom att sälja obligationer på samma villkor som de femåriga, men först två år före förfallodagen, finansierar kassan bolagets tvåårsutlåning. Fördelen med benchmarklån är att de på grund av sin stora volym är mycket likvida och därmed mer attraktiva för investerare. Detta innebär att upplåningskostnaderna blir lägre för emittenten.

Enligt framställningen vore det en konkurrensnackdel att per den 1 januari 1995 behöva börja om från början med benchmarklån i bolaget i stället för att utnyttja redan före utgången av 1994 beslutade benchmarklån för viss upplåning efter den 1 januari 1995. I stället borde, enligt framställningen, femåriga kassaobligationer få emitteras under ett redan befintligt lån t.o.m. maj 1995. Därutöver borde kassans befintliga benchmarklån få användas för finansiering av utlåning med två års räntebindningstid. Den sista upplåningen som kassan avser att göra kommer att ske i juli 1997 då kassan avser att sälja obligationer enligt en benchmarkemission i mars 1994 till finansiering av bolagets tvåårsutlåning.

För att grundfonden skall kunna avvecklas i samma takt som förutsattes när ombildningen beslutades kommer, enligt framställningen, kassan att återköpa på marknaden förekommande mindre likvida obligationer utgivna av kassan i samma utsträckning som benchmarkobligationer emitteras. Bolaget skall enligt stadshypotek påbörja sin upplåning under 1995 med

egna benchmarkprogram. Bolaget, som är intresserat av att snabbt uppnå stora volymer i sin obligationsutgivning, kommer därmed att kunna biträda kassan vid återköp av mindre likvida obligationer så att grundfonden kan avvecklas planenligt. Återköp eller utbyten av kassans äldre obligationer kommer sålunda att ske i minst lika stor omfattning som kassan säljer obligationer efter utgången av år 1994.

4.3 Bör Stadshypotekskassan få rätt till upplåning även efter utgången av år 1994?

Regeringens förslag: Stadshypotekskassan skall under vissa förutsättningar ha rätt att låna upp medel även efter utgången av år 1994, men längst till och med den 31 juli 1997.

Framställningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Av remissinstanserna har endast *Finansbolagens Förening* avstyrkt Stadshypoteks förslag. Föreningen har därvid anfört att förslaget står i strid med intresset av konkurrensneutralitet samt att motiven för att ge Stadshypotek den särställning som förslaget innebär är oklara. *Sveriges riksbank* har framfört att två intressen finns att bevaka för banken i denna fråga. Å ena sidan är det angeläget att förtroendet för den svenska kreditmarknaden och de enskilda instituten kan upprätthållas. Från denna utgångspunkt förefaller de föreslagna förändringarna rimliga. Å andra sidan framhåller Riksbanken att det är angeläget att statsmakterna i sin relation till kreditmarknadens aktörer agerar konkurrensneutralt så att effektiviteten på marknaden upprätthålls. Den utvidgning av den statliga garantin som föreslås i skrivelsen är från denna utgångspunkt tveksam. Riksbanken pekar också på att behovet av den föreslagna åtgärden inte är helt klarlagt i framställan. Riksbanken menar att de marknadsvårdande argumenten i detta fall väger lättare än farhågorna för konkurrensnedvridande effekter. En lösning bör därför enligt Riksbanken prövas där kassan ges rätten att låna i eget namn intill den 31 december 1995. Flera remissinstanser — däribland *Riksgäldskontoret*, *Finansinspektionen* och *Svenska Bankföreningen* — har understrukit vikten av att grundfonden inte skall avvecklas i långsammare takt än om lagändringen inte hade ägt rum. Övriga remissinstanser har inte haft något att erinra mot bifall till förslaget eller har avstått från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag: Såsom anfördes av föredragande statsrådet i regeringens proposition 1991/92:119 om ombildning av Stadshypotek m.m. är ombildningen av stadshypoteksorganisationen en unik företeelse och rör en säregen organisationsform. I propositionen uttalades att den övergripande och främsta målsättningen för en förändring av Stadshypoteks organisation borde vara att ge Stadshypotek, som en fri-

stående och konkurrensfrämjande långgivare på kreditmarknaden, varaktiga förutsättningar att, på motsvarande villkor som övriga kreditinstitut, konkurrera på kreditmarknaden.

Det finns ett starkt samhällsekonomiskt intresse av att ha en likvid och därmed väl fungerande obligationsmarknad. Det benchmarkprogram som kassan nu har initierat och som är avsett att fullföljas av bolaget, är väl ägnat att främja den svenska obligationsmarknaden. Marknadsvårdande skäl talar därför starkt för en utvidgad upplåningsrätt för kassan, något som understrukits av flera remissinstanser, däribland Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret.

Genom ombildningslagen förutsattes emellertid att kassans skuldmassa skulle avvecklas successivt i ett perspektiv av högst tio år. Därigenom skulle statens engagemang genom grundfonden kunna trappas ned i motsvarande mån. En förlängd upplåningsrätt enligt det benchmarkprogram som beslutades först efter ombildningslagens tillkomst bör komma ifråga endast om dessa intentioner inte sätts åt sidan.

Kassan och bolaget har i en bilaga till sin framställning¹ redovisat en förfallostruktur för dess utestående obligationsskuld. Det framhålls att skuldavvecklingen enligt denna plan kommer att ske oavsett om den föreslagna lagändringen kommer till stånd eller ej. Bolaget förutsätts nämligen köpa tillbaka äldre av kassan utgivna obligationer i samma omfattning som kassan ger ut nya obligationer efter utgången av år 1994. Återköpen skall ske genom att bolaget erbjuder obligationsinnehavarna att byta ut sina äldre obligationer mot nya som bolaget ger ut. Grundfonden kommer därmed att kunna avvecklas i samma takt som förutsattes då omorganisationen beslutades. I och med att avvecklingsplanen sålunda inte skulle påverkas av en förlängd upplåningsrätt för kassan är förslaget i sig inte ägnat att medföra någon snedvridning av konkurrensen. Förslaget innebär inte någon avvikelse från de intentioner som kom till uttryck vid ombildningslagens tillkomst. Regeringen vill dock särskilt understryka vikten av att kassan och bolaget lever upp till de föresatser som nu redovisats beträffande oförändrad avvecklingstakt av kassans skuld.

Riksgäldskontoret har föreslagit att lagtexten utformas så att det klart framgår att nyupplåningen efter utgången av år 1994 skall motsvaras av uppköp av äldre obligationer. Regeringen anser emellertid att efterlevnaden av kassans avvecklingsplan kan säkerställas tillfredsställande genom att regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, bemyndigas att närmare föreskriva i vilken omfattning och på vilka villkor kassan skall kunna låna upp medel under en förlängd övergångsperiod. Sådana föreskrifter bör ta sin utgångspunkt i den skuld som kassan har vid utgången av år 1994. Då kan det fastställas i vilken takt skuldförbindelserna kommer att förfalla till betalning. Det innebär också att det kan avgöras i vilken takt grundfonden skulle kunna avvecklas. De föreskrifter som då kan utfärdas bör ta sikte på att kassans fortsatta upplåning — som

¹Kassan och bolaget har efter det att framställan gjordes gett in en reviderad bilaga, som här tas in som bilaga 1 till framställningen.

bara skall få grundas på benchmarkobligationslån som lagts upp redan före den tidpunkten — inte skall få rubba avvecklingen av kassans skuld och grundfonden. Kassans upplåning efter den 1 januari 1995 skall alltså aldrig få leda till att kassans skuld vid någon tidpunkt därefter är högre än den skulle ha varit om upplåningen upphört i enlighet med den nu gällande lydelsen av upplåningsbestämmelsen i stadshypotekslagen.

Om den utestående skuldens sammansättning förändras genom att obligationer med kort återstående löptid byts mot sådana med längre skulle effekten kunna bli att avvecklingstakten dämpas längre fram i tiden. Regeringen (eller den myndighet regeringen bemyndigat) bör vid utövandet av föreskriftsmakten uppmärksamma detta problem och följa de åtgärder som kassan och bolaget vidtar för att försäkra sig om att en ändrad förfallostruktur inte kommer att innebära att någon avvikelse sker från avvecklingsplanen.

Sverige har i och med EES-avtalet (artikel 61) förbundit sig att inte ge statligt stöd som snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen i vissa fall. En förlängd upplåningstid för kassan kommer, enligt vad som nyss anförts, inte att påverka avvecklingen av grundfonden. Följaktligen innebär förslaget inte någon ändring av sådana förhållanden som avses med den nämnda avtalsbestämmelsen.

Mot bakgrund av det anförda framstår det som troligt att kassan hade tillerkänts en förlängd tid för upplåning om dess benchmarkprogram hade varit känt för lagstiftaren vid kassalagens tillkomst. En ändring bör därför göras i kassalagen av innebörd att kassan, på de villkor som angetts ovan, får rätt att låna upp medel för sin rörelse även efter 1994 års utgång, dock längst till och med den 31 juli 1997 och endast i lån som lagts upp före utgången av 1994. Enligt regeringens uppfattning bör föreskriftsmakten som regeringen föreslås få, utnyttjas så att upplåning på löptider längre än omkring två år, i enlighet med Stadshypoteks framställan, inte får ske efter maj 1995.

Som nämnts ovan föreslog den förra socialdemokratiska regeringen i den proposition som lades fram under våren 1991 att kassan skulle ställa ut en revers på 5 miljarder kronor till staten i samband med ombildningen av stadshypoteksinstitutionerna. Propositionen drogs dock tillbaka av den borgerliga regeringen. Riksdagen fattade i stället ett beslut som innebär att en betydande del av kassan och föreningarnas förmögenhet överförs till dem som får tilldelning av aktier i samband med bolagets nyemission. Den statliga grundfonden och de gynnsamma skatteregler som stadshypoteksinstitutionen har åtnjutit har i betydande mån bidragit till uppbyggnaden av institutionens eget kapital. Mot den bakgrunden, och med tanke på dagens statsfinansiella läge, finns det starka skäl att beklaga den valda lösningen. Regeringens inställning i den frågan innebär emellertid inte att det finns skäl för att avstå från den nu föreslagna lagändringen.

Kassan kommer att behålla en betydande aktiepost i bolaget under avvecklingsperioden. Det ankommer på riksdagen att, när kassans låneskuld väl har avvecklats, besluta om fördelningen av kassans överskott.

Regeringens förslag: Landshypotek Aktiebolag skall omfattas av bankstödslagen.

Landshypoteksinstitutionen och Stadshypotek har i mångt och mycket en likartad historia. Landshypotek består sålunda fram till ombildningen den 1 januari 1995 av ett centralt organ som svarar för upplåningen, Sveriges allmänna hypoteksbank (hypoteksbanken), samt tio landshypoteksföreningar som sköter utlåningen. Liksom i stadshypotekskassan sker hypoteksbankens upplåning med stöd av en statlig grundfond. Genom lagen (1994:758) om ombildning av landshypoteksinstitutionen beslutades följande omorganisation (prop. 1993/94:216). De tio landshypoteksföreningarna skall ombildas till en ekonomisk förening vilken tillskjuter sin rörelse som apportegendom till ett av föreningen bildat aktiebolag (kreditmarknadsbolag) mot att föreningen erhåller samtliga aktier i bolaget. Hypoteksbanken skall överlåta sin rörelse, utom obligationsskulden och övrig upplåning, till kreditmarknadsbolaget. Fram till halvårsskiftet 1997 får hypoteksbanken fortsätta att låna upp medel med stöd av grundfonden. Sedan den utestående obligationsskulden så småningom har avvecklats skall banken likvideras.

Enligt lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut (bankstödslagen) kan stöd lämnas till bl. a. hypoteksbanken liksom Stadshypotekskassan och det nybildade kreditaktiebolag som skall fortsätta stadshypoteksinstitutionens verksamhet, det vill säga Stadshypotek AB. I regeringens proposition 1992/93:135 anförde föredragande statsrådet att skälet härför var att dessa institut, liksom vissa andra med statlig anknytning, har en särskild roll att fylla när det gäller att tillgodose samhällets behov av långsiktiga krediter. Statsrådet konstaterade vidare att något förslag om ombildning av hypoteksbanken då ännu inte hade presenterats. Han såg emellertid inte anledning till någon annan bedömning än att det institut som skall träda i hypoteksbankens ställe — precis som Stadshypotek AB — skall omfattas av bankstödet. Denna uppfattning kom senare till uttryck även i regeringens proposition 1993/94:216 om ombildningen av Landshypotek. Det kreditmarknadsbolag (Landshypotek Aktiebolag) som förutsattes i propositionerna är nu under bildande. Bolaget planerar att påbörja sin verksamhet den 1 januari 1995. Bankstödslagen bör nu ändras så att även Landshypotek Aktiebolag skall kunna komma i fråga för statligt bankstöd.

6.1 Lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa

1 §

Enligt paragrafens andra punkt får kassan rätt att även efter utgången av år 1994 låna upp medel genom att ge ut obligationer enligt redan före 1995 upplagda emissionsprogram. Såsom anförts ovan under avsnitt 4.3 kommer regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter beträffande omfattningen av och förutsättningarna för denna utvidgade upplåningsrätt. Vid utfärdandet av dessa föreskrifter skall särskilt beaktas vikten av att kassans obligationsskuld inte avvecklas i en långsammare takt än vad som hade varit fallet om förevarande lagförslag inte hade kommit till stånd.

Det aktiebolag som överstigit kassans rörelse har namngivits (Stadshypotek Aktiebolag).

6.2 Lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut

3 §

I paragrafens andra punkt har Landshypotek Aktiebolag fogats till kretsen av de kreditinstitut som kan komma i fråga för det statliga stöd som lagen avser.

Bakgrund

Konungariket Sveriges stadshypotekskassa ("Kassan") har bl.a. till uppgift att "till utgången av år 1994 låna upp och till Stadshypotek AB låna ut medel som bolaget behöver för sin rörelse" (1 § lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa). Detta Kassans ändamål tillkom efter en framställning från Stadshypoteks sida under den process som ledde fram till ombildningslagstiftningen. Stadshypoteks förslag, som refereras på sid 47 i ombildningspropositionen (1991/92:119), baserades på ett antagande om att Stadshypotek AB under en övergångstid för sin funding var i behov av det stöd som ligger i en statlig grundfond. Därför föreslogs att Kassan skulle få fortsätta emittera obligationer under ytterligare tre år. Medlen som inflöt skulle vidareutlånas till Stadshypotek AB på oförändrade villkor.

I propositionen gav föredragande statsrådet detta förslag sitt stöd, men anförde att arrangemanget — bl.a. av hänsyn till Sveriges anpassning till EG — borde begränsas till två år. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen.

Sedan april 1992, då propositionen daterades, har mycket hänt som i och för sig skulle kunna föranleda en framställning om utvidgad övergångstid beträffande funding genom Kassan. Stadshypotek har dock av egen kraft och med intakt eget kapital tagit sig igenom den finanskris, som skakat det finansiella systemet i dess grundvalar. Stadshypotek AB känner numera, med stöd av den resultatombildning som rapporterats per 1994-06-30 och den nyemission om 3 mdkr som i dagarna offentliggjorts, full tillförsikt inför att påbörja upplåning i eget namn från januari 1995.

I stället skall i denna skrivelse redovisas skäl för en lagändring av teknisk natur, syftande till att åstadkomma en smidigare stafettväxling mellan emittenterna. Skrivelsen är betingad av omständigheter som ej var kända vid tidpunkten för ombildningspropositionens tillkomst.

Ny emissionsteknik

Kassan emitterar sedan juni 1993 s k *benchmarklån*. Dessa är mycket stora lån, emitterade med ca nio månaders mellanrum. Varje lån kan nå upp till volymer på 40-50 mdkr. Planering har skett för att upprätthålla endast sex utestående lån som täcker hela löptiden från ett till fem år. Systemet är helt utbyggt genom lånen 1549 och 1552, som emitteras nu i höst.

Syftet med benchmarklånen är att ge förutsättningar för en väl fungerande marknad. Obligationer ur dessa lån är, till skillnad mot äldre

obligationstyper, mycket likvida. Market makers ställer tvåvägspriser i lånen och till lånen hör en väl fungerande terminsmarknad.

För Stadshypoteks del var Riksbankens beslut att starta en repomarknad i bostadsobligationer av avgörande betydelse för beslutet om övergång till denna nya emissionsteknik. För att kunna omfattas av denna marknad var Stadshypotek tvungen att övergå till benchmarklån.

Kassans önskemål

Kassan har enligt det niomånadersschema som lagts fast daterat nästa femåriga benchmarklån (nr 1552) december 1994/december 1999. Lånet har emitterats i augusti 1994 och säljs 4½ månader före och 4½ månader efter lånets datering för finansiering av femårig utlåning.

För Stadshypotek vore det en stor nackdel att inte kunna utnyttja detta lån för upplåning även efter 1995-01-01. Detta lån skulle kassan därför vilja sälja fram till slutet av april 1995. Därefter lägger Stadshypotek AB upp nästa femåriga benchmarklån som dateras september 1995/sepember 2000 ("nr 1553").

Kassan finansierar även tvåårsutlåning genom att sälja redan utelöpande femåriga benchmarklån med ca två års återstående löptid. Genom att använda redan utelöpande lån blir lånevolymer i respektive lån större och prissättningen bättre. Därför vill Kassan kunna fortsätta att sälja redan utelöpande obligationslån för tvåårsfinansiering.

En aktiv skuldförvaltning kräver också att Stadshypotek kan använda sig av repomarknaden, vilket innebär att Kassan önskar kunna sälja nya benchmarkobligationer för senare återköp. Sådana "repor" kan endast göras med obligationer ur de öppna benchmarklånen.

Kassans skuld skall reduceras enligt plan

Stadshypotek önskar sålunda, för att undvika att emittentbytet leder till att den uppbyggda likviditeten förstörs, får till stånd en lagändring som möjliggör en flexibel övergång från upplåning i Kassan till upplåning i bolaget. Förutsättningen är därvid att Kassans skuld ej skall öka utan minska enligt plan.

Kassan kommer därför helt upphöra med att lägga upp nya lån efter 1995-01-01. Däremot önskas tillåtelse till fortsatt försäljning av obligationer ur benchmarklån som öppnats före detta datum till ca två år före lånens förfall. Kassan skall i gengäld återköpa äldre illikvida obligationer i minst samma omfattning som den emitterade volymen nya obligationer. Grundfonden skulle därigenom kunna nedsättas i minst samma takt som följer av en "naiv" förfallomodell (se bilaga 1)¹.

¹Kassan och bolaget har efter det att framställan gjordes gett in en reviderad bilaga, som här tas in som bilaga 1 till framställningen.

Enligt nu redovisad modell skulle Stadshypotek ABs första emitterade femårslån 1553 kunna dateras september 1995 och börja säljas i maj 1995. Följande lån utgivna av Kassan vore emellertid enligt här angiven princip tillättna att säljas även efter 1995-01-01.

Prop. 1994/95:82
Bilaga 1

Tabell 1

Lån	Datering	Försäljningsperiod i Kassan	Finansiering av utlåning, löptid
Kassan			
1552	dec 94-dec 99	t o m 15 maj 1995	5 år
1548	dec 93-dec 96	t o m 15 maj 1995	2 år
1549	sept 94-sept 97	15 maj 95-jan 96	2 år
1550	juni 93-juni 98	feb 96-okt 96	2 år
1551	mars 94-mars 99	nov 96-juli 97	2 år

För att begränsa den tid som Kassan säljer de gamla benchmarklånen skulle det sista lånet som såldes efter januari 1995, om så finns intressant, vara 1551. Det skulle kunna användas för att finansiera tvåårsutlåning nov 96-juli 97. Tvåårsupplåning därefter fr o m aug 97-april 98 skulle då hanteras med upplåning i aktiebolaget i form av en mix av treårsupplåning (1553) och ettårig certifikatupplåning eller utlandslån. Därmed skulle halvårsskiftet 1997 kunna vara den sista tidpunkten då obligationer ur något benchmarklån, emitterat av Kassan, såldes.

Stadshypotek AB skulle för att biträda med avvecklingen av Kassans obligationsportfölj enligt bilaga 1 och för att snabbt nå stora volymer i sina egna benchmarklån anmoda Kassan att köpa upp mindre likvida äldre obligationslån utgivna av Kassan, och betala dessa med likvid från nya benchmarklån/certifikat utgivna av Stadshypotek AB. Vidare skulle Stadshypotek AB, i likhet med vad Kassan gör f n, fortsätta att erbjuda innehavare av räntejusteringslån byte mot bolagets femåriga benchmarklån i samband med den sista räntejusteringen.

Genom nu redovisade åtgärder kan *garanteras* att Kassans skuld per 30/6 varje i bilaga 1 angivet år understiger de i bilagan för respektive år angivna nivåerna.

Caisse-terminer

Stadshypotek utvecklade under 1991 en marknad för OM-clearade Caisse-terminaler, syntetiska ränteinstrument där de leveransbara värdepapperen är specifika obligationer vid varje terminskontrakt. Det finns två terminer, en för tvååriga obligationer benämnd CT 2 och en för femåriga, CT 5.

Till följd av ovanstående förslag skulle följande obligationslån kunna vara leveransbara i CT 2 under perioden 1994-1998 samt CT 5 under perioden 1994-1995.

Tabell 2

	CT 2 1994	1995	1996	1997	1998	CT 5 1994	1995
MAR	1547	1548	1550	1551	1552	1551	1552
JUN	1547	1549	1550	1551	"1553"	1551	1552
SEP	1548	1549	1550	1552	"1553"	1551	"1553"
DEC	1548	1549	1551	1552	"1553"	1552	"1553"

Lagändring

Det kan diskuteras huruvida den ovan föreslagna övergångsmodellen ryms inom nuvarande lagstiftning eller ej. Kassalagens första paragraf synes endast vara formulerad med sikte på att förhindra en vidare upplåningsexpansion med stöd av den statliga grundfonden. Någon närmare ledning för Kassans aktiva skuldförvaltning innehåller lagen inte heller. Ett visst tolkningsutrymme kunde därför i och för sig sägas föreligga. Stadshypotek kan emellertid inte i sin obligationshantering ta några risker vad gäller emissionsverksamhetens laglighet. Slutsatsen av detta måste därför bli att ett behov av laganpassning föreligger. Noteras kan även att:

1. Den föreslagna övergångsmodellen ger en för marknaden mycket smidig övergång mellan såväl Kassans och Stadshypotek AB:s benchmarksystem som den därtill hörande terminsmarknaden med vidhängande leveransbara obligationer.

2. Det vore en väsentlig konkurrensnackdel att behöva byta ut benchmarksystemet och skapa en ny serie av tvååriga obligationslån som blir små och mindre likvida.

3. EES-avtalet innebär inte att det är förbjudet att använda grundfonden som stöd för upplåningen under en övergångsperiod. Det viktiga är att inga nya lån läggs upp med stöd av fonden och att den statliga garantin avvecklas som förutsatts.

4. Om Stadshypotek AB:s obligationer får samma rating och värderas som Kassans innebär modellen ingen konkurrensfördel. Om bolagets obligationer skulle få en sämre rating så kostar återköpen bolaget pengar, med bolaget vinner dock likviditetsfördelen.

5. Även om nu föreslagen lagändring är av i huvudsak teknisk natur är det av stor betydelse för bolaget att inte behöva inleda emissionsverksamheten från en nollpunkt utan i stället kunna på ett smidigt sätt fortsätta och dra fördel av den emissionsverksamhet som byggts upp av Kassan under lång tid.

Stadshypotek har ett icke obetydligt marknadsansvar för såväl Kassans utestående skuld som uppbyggandet av Stadshypotek AB:s skuld efter årsskiftet 1994/95. Det är Stadshypoteks fasta övertygelse att ovanstående förslag uppfyller marknadens krav och förväntningar samt möjliggör en smidig, kostnadseffektiv och konkurrensneutral övergång från upplåning i Kassen till upplåning i Stadshypotek AB. Mot denna bakgrund hemställer styrelserna för Kassen och Stadshypotek AB om att regeringen föreslår riksdagen ändra Kassalagen i enlighet med vad som skisseras i *bilaga 2*. Uppdraget att utforma detaljföreskrifter, avseende bl.a. den planmässiga minskningen av Kassans obligationsskuld, bör anförtros åt Finansinspektionen.

Avveckling av Kassans skuld och grundfonden

Nedanstående tabell utvisar hur Kassans skuld avvecklas samt hur grundfonden kan sättas ner efter 1994-12-31. Modellen bygger på faktiska siffror per 30 september 1994. En oförändrad utlåningsstock har antagits för resten av 1994, ingen omfördelning mellan kort och lång utlåning samt att fördelningen mellan olika löptider på den långa utlåningen följer det senaste årets mönster. All upplåning finansieras av Kassan fram till årskiftet 1994/1995 därefter sker all upplåning i Stadshypotek AB.

	Kassans skuld, mdkr	Grundfonden, mdkr
dec 1994	317	27
juni 1995	270	24
juni 1996	221	19
juni 1997	162	13
juni 1998	105	7
juni 1999	74	4
juni 2000	50	2
juni 2001	44	1
juni 2002	32	0
juni 2003	22	
juni 2004	15	
juni 2005	7	
november 2007	0	
november 2008	--	

Förslag till ändring i lagen (1992:701) om Konungariket
Sveriges stadshypotekskassa

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kassans ändamål

1 §

Konungariket Sveriges stadshypotekskassa har till uppgift att fullfölja den ombildning som följer av regeringens beslut enligt lagen (1992:700) om ombildning av stadshypoteksinstitutionen. Kassan skall

1. äga och förvalta aktier i det aktiebolag som har övertagit kassans rörelse,

2. till utgången av år 1994 låna upp och till aktiebolaget låna ut medel som bolaget behöver för sin rörelse.

Upplåning får dock ske även efter år 1994 genom utgivande av sådana obligationslån som emitterats före utgången av 1994 och i den omfattning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer,

3. förvalta kassans fordringar på aktiebolaget och kassans skulder samt

4. ombesörja att regionala låntagarstämmor samt ombudsstämma kommer till stånd.

Sammanställning av remissyttranden över framställan om ändring i lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa

Remissinstanserna

Sveriges riksbank, Bankstödsnämnden, Finansinspektionen, Riksrevisionsverket, Riksgäldskontoret, Konkurrensverket, Allmänna Pensionfonden, fjärde fondstyrelsen, Allmänna Pensionsfonden, första, andra och tredje fondstyrelserna, Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Sveriges allmänna hypoteksbank, Finansbolagens Förening, Svenska Fondhandlare Föreningen, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag (SBAB) och Värdepapperscentralen VPC AB.

Riksbanken

Från Riksbankens utgångspunkter finns två intressen att bevaka i denna fråga. Å ena sidan är det angeläget att förtroendet för den svenska kreditmarknaden och de enskilda instituten kan upprätthållas. Strävan att upprätthålla en väl fungerande och likvid obligationsmarknad är en viktig del därav. Från denna utgångspunkt förefaller de föreslagna förändringarna rimliga. Å andra sidan är det angeläget att statsmakterna i sin relation till kreditmarknadens aktörer agerar på ett sätt som är konkurrensneutralt och därmed bidrar till att upprätthålla effektiviteten på marknaden. Enskilda aktörer skall således inte medges förmåner som andra aktörer saknar. Den utvidgning av den statliga garantins giltighet som nu föreslås är ur detta perspektiv tveksam. Stadshypotek får genom den föreslagna åtgärden en, i förhållande till övriga aktörer, alltför gynnad ställning.

Behovet av åtgärden är heller inte entydigt klarlagd i ansökan. Enligt Stadshypoteks egen framställning framhålls nämligen att bolaget "...känner...full tillförsikt inför att påbörja upplåning i eget namn...".

Enligt Riksbankens mening väger de marknadsvårdande argumenten i detta läge lättare än farhågorna för konkurrenssnedvridande effekter.

Riksbanken menar därför att en lösning bör prövas där Stadshypotekskassan, istället för de föreslagna två åren, ges rätten att låna i eget namn intill den 31 december 1995.

Riksbanken erbjuder enligt nuvarande praxis som stöd för Stadshypoteks upplåning, liksom för andra bostadsinstitut, möjlighet till repor i Stadshypotekskassans obligationer. Enligt idag gällande praxis skulle även Stadshypotek AB:s obligationsupplåning omfattas av denna repofacilitet. Detta skulle öka likviditeten i de kommande obligationsserierna från Stadshypotek AB.

Från de synpunkter Bankstödsnämnden har att beakta finns inte någonting att erinra mot förslaget i framställningen.

Finansinspektionen

Finansinspektionen har förståelse för behovet av en ökad flexibilitet vid övergången av upplåningen. Avgörande för ställningstagandet från inspektionens sida blir om den flexiblere övergången kan anses innebära att Stadshypotek når en fördel som inte kan anses acceptabel i den ombildningsprocessen vid övergången av upplåningen från Kassen till Stadshypotek utgör en del. Med den angivna förutsättningen att Kassans skuld liksom grundfonden minskar enligt plan och riksdagsbeslut kan inspektionen inte finna att så är fallet. Inspektionen tillstyrker därför den föreslagna lagändringen.

Riksrevisionsverket

Avsikten med ändringsförslaget synes vara att undvika att komma i konflikt med gällande bestämmelser i lagen (1992:700) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa genom att koppla nya lån, dvs. lån tagna efter 1994-12-31, till gamla lånenummer trots att lånen upptas 1995 eller senare. Enligt bilaga till ansökan (Avveckling av Kassans skuld och grundfonden) skulle den av staten ställda garantin som utgör den s.k. Grundfonden kunna avvecklas först 2001-12-31. Detta trots att regeringen redan i propositionen 1991/92:119 konstaterade "att statens åtagande bör avvecklas".

Att staten skall garantera merparten av Kassans verksamhet till utgången av år 2001 kan komma i konflikt med principen om konkurrensneutralitet. Inga garantier kan heller ges för att den statliga garantin kan avvecklas efter år 2001. Ersättningen som staten uppbär för sina åtaganden bör marknadsanpassas.

Mot bakgrund av de omfattande åtaganden som staten iklätt sig bör övervägas om RRV skall ges rätt att utse revisor såväl i Kassen som i Stadshypotek.

Riksgäldskontoret

Riksgäldskontoret har inget att erinra mot att Konungariket Sveriges stadshypotekskassa ("Kassan") även efter utgången av 1994 får emittera nya obligationer i tidigare utgivna lån, förutsatt att sådan nyemission motsvaras av uppköp av andra av Kassen utgivna obligationer till minst samma värde som de nyemitterade och att till följd därav avvecklingstakten för Kassans grundfond inte minskas. En minskad avvecklingstakt

innebär ju att kontorets framtida risk i garantiengagemanget ökar. Den föreslagna lagtexten bör av detta skäl förtydligas så att det klart framgår att nyupplåningen skall motsvaras av uppköp av andra lån. Vidare bör det framgå av lagtexten att rätten till nyupplåning är tidsbegränsad. Kontoret förslår därför att tillägget till 1 § 2 lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa formuleras på följande sätt.

"Upplåning får dock ske även under tiden den 1 januari 1995 — 30 juni 1997 genom utgivande av nya obligationer i sådana obligationslån som ursprungligen har givits ut före utgången av år 1994, under förutsättning att kassan innan sådan utgivning sker har köpt upp och makulerat andra av kassan utgivna obligationer till minst samma värde som de nyutgivna."

Konkurrensverket

Enligt Konkurrensverket torde någon form av övergångslösning vara nödvändig för att ge Stadshypotek AB rimliga konkurrensförutsättningar i ett övergångsskede. Om Kassans nyemittering efter den 1 januari 1995 balanseras genom Stadshypoteks uppköp av Kassans mindre likvida obligationslån innehåller förslaget endast en nämnvärd förändring i förhållande till gällande ordning. Det nya förslaget innebär att den statliga kreditgarantifonden (grundfonden) utsträcks i tiden för Kassans nyemittering även efter den 1 januari 1995, vilket sannolikt ger Stadshypotek en gynnad ställning jämfört med övriga bostadslåneinstitut på marknaden. Även om Stadshypotek betalar en kreditgarantiavgift för den statliga grundfonden torde den aktuella lösningen således ge bolaget fördelar som det inte skulle ha haft i en mer självständig ställning. Hur det verkliga utfallet av den redovisade lösningen blir är självfallet svårt att i förväg uttala sig om. Det bör emellertid enligt Konkurrensverkets uppfattning övervägas former för en kontinuerlig uppföljning och justeringar i efterhand för att motverka eventuella konkurrenssnedvridande effekter.

Allmänna Pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen

Allmänna Pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen har inget att invända mot den föreslagna lagändringen.

Allmänna Pensionsfonden första, andra och tredje fondstyrelserna

Syftet med den föreslagna lagändringen är att få en smidig övergång från upplåning i stadshypotekskassan till upplåning i Stadshypotek AB. Förslaget innebär att stadshypotekskassan skall kunna fortsätta att emittera nya obligationer i redan utelöpande obligationslån, s.k. benchmarklånese-rier, under en period på ca 2,5 år efter den 1 januari 1995. Lånevolymen

i aktuella lån skulle på detta sätt bli större och därmed öka likviditeten i lånen. Från årsskiftet kommer i enlighet med tidigare beslut stadshypotekskassan helt upphöra med utgivande av nya lån. För att inte stadshypotekskassans totala obligationsskuld skall överstiga den som förutsatts enligt lagen (1992:701), sägs i framställan att uppköp av äldre utestående obligationer skall ske i minst samma omfattning som de föreslagna emissionerna.

Fondstyrelserna har inget att erinra mot den föreslagna lagändringen. En förutsättning är dock att emissioner och uppköp hanteras på ett sådant sätt att relationen mellan upplåning och kapitalbas inklusive grundfonden inte påverkas negativt jämfört med gällande lagstiftning.

Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF)

SAF har inget att erinra mot att en sådan lagändring genomförs.

Svenska Bankföreningen

Bankföreningen vill erinra om att skälen för lagens nuvarande begränsning av Kassans upplåningsrätt — "till utgången av år 1994" — är konkurrensneutralitet gentemot andra kreditinstitut samt Sveriges anpassning till EG. I "ombildningspropositionen" (1991/92:119) angav föredragande statsrådet att det stöd för Stadshypotek AB's funding, som Kassans statliga grundfond utgör, borde begränsas till två år i stället för av Stadshypotek begärda tre år. Riksdagen beslöt i enlighet med propositionen.

Bankföreningen anser att en eventuell ändring av nuvarande lagbestämmelse måste utformas på sådant sätt att inte ovannämnda hänsyn till konkurrensneutraliteten försvagas. Stadshypotek AB's funding bör därför inte ske med stöd av Kassans statliga grundfond i större omfattning än vad Riksdagen tidigare beslutat. Sett från denna utgångspunkt är den av Stadshypotek nu föreslagna lagbestämmelsen alltför generellt utformad och måste därför kompletteras med begränsningar i specialmotivering och/eller allmänmotivering till ledning för de föreskrifter som — enligt Stadshypoteks förslag — Regeringen eller Finansinspektionen skall utforma.

Därvid är det, enligt Bankföreningens uppfattning, av stor vikt att det i propositionen fastslås att för Kassans upplåning skall gälla följande regler (av vilka de flesta har angetts även i Stadshypoteks skrivelse):

- Kassan upphör helt att lägga upp nya lån fr.o.m. 1995-01-01; fr.o.m. detta datum sker all upplåning av Stadshypotek AB.
- Försäljning av obligationer ur Kassans benchmarklån, som öppnats före 1995-01-01, får ske senast till utgången av juli 1997.
- Kassans utestående obligationsskuld reduceras i samma takt som skulle blivit fallet utan den föreslagna lagändringen. Detta skall åstadkommas genom att Kassan återköper äldre illikvida obligationer i minst samma omfattning som den emitterade volymen nya obligationer. Härige-

nom "garanteras att Kassans skuld per 30/6 varje i bilaga 1 angivet år understiger de i bilagan för respektive år angivna nivåerna" (enligt skrivelsen, sid. 4).

- Kassans grundfond "avvecklas enligt plan" (detta uttryck används i Stadshypoteks missivbrev) eller "skulle därigenom kunna nedsättas i minst samma takt som följer av en "naiv" förfallomodell (se bilaga 1)" — (detta uttryck används i skrivelsen, sid 3).

Bankföreningen anser att en snabb, successiv nedsättning av grundfonden till 0 måste anges och preciseras på ett entydigt sätt i propositionen.

- Den genomsnittliga durationen för Kassans lån får inte förlängas genom lagändringen.

Under förutsättning att ovan angivna regler för Kassans upplåningsrätt klart anges i propositionens specialmotivering och/eller allmänmotivering vill Bankföreningen inte motsätta sig Stadshypoteks förslag till lagändring.

Sveriges allmänna hypoteksbank

Hypoteksbanken tillstyrker förslaget i framställan.

Finansbolagens Förening

Finansbolagens Förening delar den uppfattning som redovisas i framställningen, nämligen att ett upprätthållande av en väl fungerande och likvid obligationsmarknad är av stor betydelse för kreditmarknaden.

Likaså är en strävan mot konkurrensneutralitet mellan aktörerna på marknaden av avsevärd betydelse för att effektivisera densamma och skapa gynnsamma förutsättningar för samtliga aktörers verksamhet. Den förlängning av upplåningsförutsättningarna för Stadshypotek AB, som nu föreslagits, står i strid mot denna övergripande målsättning, dvs. Stadshypotek ABs ställning skulle under ytterligare tidsperiod komma att premieras i förhållande till övriga aktörer.

Med hänsyn härtill och då motiven för en sådan särställning synes föreningen oklara, bl.a. anförs att Stadshypotek AB hyser full tillförsikt för att påbörja utlåning i eget namn fr.o.m. den 1.1.1995, anser inte föreningen skäl föreligga för sådan lagändring som begärts. Föreningen avstyrker således Stadshypotek ABs och Stadshypotekskassans förslag om ändringar i nämnda lag.

Svenska Fondhandlareföreningen

Föreningen har inte någon erinran mot bifall till framställan.

Den föreslagna ändringen medför att Stadshypoteks (SHYP) upplåningssituation förbättras i förhållande till vad som bedömts vara behövt vid bolagets tillkomst.

Frågan är om det ändå är nödvändigt ur marknadsvårdande perspektiv att ytterligare underlätta övergången mellan de två emittenterna. Den största emittenten på bostadsobligationsmarknaden ges genom förslaget möjlighet till en smidigare övergång för att på så vis motverka att störningar uppkommer vad gäller emissioner på bostadsobligationsmarknaden. SBAB bedömer i detta sammanhang denna aspekt som väsentligare än att det sker en viss förlängning av den övergångstid som bedömdes vara behövlig vid SHYP's tillkomst.

Med beaktande av ovanstående, och under förutsättning att de riktlinjer som anges i framställan från SHYP vad gäller omfattningen och vilka obligationer som avses även avspeglas i tillämplig lagstiftning, har SBAB inget att invända mot Stadshypoteks förslag.

Värdepapperscentralen VPC AB

VPC har ingen erinran mot att en ändring sker på ett sådant sätt att Stadshypotek erhåller möjlighet att agera enligt ovan nämnd framställan.

VPC finner däremot att förslaget till lagändring bör utformas på ett sådant sätt att det inte kan råda någon tveksamhet om vad som avses. I förslaget till lagändring har ordet "utgivande" och "emitterat" används på ett sätt som kan orsaka tolkningsproblem. VPC föreslår därför att texten ändras. Enligt VPC rör det sig om att inom ramen för tidigare emitterade lån uppta nyupplåning. Vidare bör bestämmelsen infogas som ett andra stycke med en hänvisning till punkt 2 i första stycket.

Minnesanteckningar från remissmöte 23 september 1994

Framställan om ändring i lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa

*Minnesanteckningar från remissmöte den 23 september 1994
i sammanträdeslokalen Tigern, Fredsgatan 8, Stockholm*

Närvarande: Bengt Göran Löwenthal, Svenska Bankföreningen, Vigg Troedsson, Svenska Fondhandlareföreningen, Sten Lengrot, Sveriges Försäkringsförbund, Lars Wohlin, Stadshypotek samt Claes Thimrén, Per Håkansson, Mats Walberg och Eric Frieberg

Beng-Göran Löwenthal: Svenska Bankföreningen motsätter sig inte Stadshypoteks förslag under förutsättning att konkurrenssituationen inte påver-

kas. I propositionen bör därför de begränsningar som Stadshypotek självt föreslagit slås fast. Vidare måste Finansinspektionen ges vägledning i propositionen om hur Stadshypoteks skuld och grundfond skall nedbringas. Detta måste tas med i allmänmotiveringen eller specialmotiveringen. Den genomsnittliga durationen för Kassans skulder får ej förlängas genom lagändringen.

Vigg Troedsson: Svenska Fondhandlareföreningen har inget att erinra mot Stadshypoteks framställan.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 oktober 1994

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Nygren

Regeringen beslutar proposition 1994/95:820 Ändring i lagen (1992:701) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, m.m.